

"Hamsun-eika" - et 100 årsminne

Leif-Dan Birkemoe

I 2020 er det 100 år siden Knut Hamsun (1859-1952) fikk nobelprisen i litteratur. Knut Hamsuns roman *Markens grøde* kom ut i 1917 og gjorde sterkt inntrykk på Harry Fett (1875-1962) som mente boken fortjente nobelprisen. Harry Fett var en ruvende skikkelse i norsk offentlighet. Han var riksantikvar, bedriftsleder for Høyenhall Fabrikker og kunsthistoriker.

Politisk siktemål

Tiden etter første verdenskrig var preget av "jobbetidskapitalistene" som jaktet på gull, mens hovedpersonen i *Markens grøde*, nybyggeren Isak Sellanrå, "bygget sin tilværelse på reelle verdier". Knut Hamsun var enig i at romanen hadde et politisk siktemål. "Det var litt mer enn litteratur jeg ville frembringe i den", skrev han til Harry Fett i 1918. Da hadde Harry Fett allerede skrevet brev til Svenska Akademien og foreslått Hamsun som kandidat til nobelprisen i litteratur for boken *Markens grøde*. Da nobelprisen det året gikk til en annen, opprettholdt Harry Fett Hamsuns kandidatur året etter. I 1920 fikk Knut Hamsun nobelprisen i litteratur for den store bonderomanen.

Plantet på Hamsuns 60-års dag

For å ære Knut Hamsun med *Markens grøde* plantet Harry Fett et eiketree på Hamsuns 60-års dag 4. august 1919, året før han fikk nobelprisen. Treet står i det nordvestre hjørne av eiendommen Christinedal, mot den brede trappen til boligblokken i Østensjøveien 81, lett synlig fra Bryn Senter.

Hvordan kan vi vite sikkert at det er nettopp dette treet som er "Hamsun-eika"? Jeg stilte det spørsmålet til Harry Fetts datter, Inga Marie, da vi en sommerdag i 2007 ruslet rundt i hageanlegget, mens hun fortalte om stedet slik det var i hennes barndom. -Jeg var jo bare ett år den gangen (1919) forteller hun, men far fortalte meg at de hadde plantet dette treet på Hamsuns 60-årsdag. Hun pekte på treet og sa at det er det eneste eiketreet på eiendommen.

Dessuten kan vi i 100 årsskriftet til Eduard Fett & Co, Høyenhall Fabrikker i 1971, lese at "i skråningen står det et stort eiketree som ble plantet på Knut Hamsuns 60-års dag". Med dette som bakgrunn valgte Byantikvaren å innlemme eika i fredningen av Christinedal i 2013, selv om treet trolig sto på den utskilte naboeiendommen.

"Hamsun-eika" dominerer i skråningen ned mot Bryn Senter, til venstre i bildet. Til høyre lå bygningene til Høyenhall Fabrikker, der boligene til Østensjøveien 81 nå ligger. Da treet ble plantet 4. august 1919 gikk veien fra fabrikk opp til villaen Christinedal forbi treet. Foto: Leif-Dan Birkemoe, 01.02.2020.

